

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.22.347/2016/4.

A tanács tagjai: . Kollár Márta a tanács elnöke
 . Puskás Péter előadó bíró
 . Kocsis Ottilia bíró

A felperes:

A felperes képviselője: . Udvardi Ildikó

Az alperesek: I. rendű
 II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője:
 . Bilkei-Gorzó Dávid ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
 felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
 Ítéltábla
 6.Pf.20.490/2016/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
 Törvényszék
 16.P.20.252/2015/17.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
- Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 980.000 (kilencszáznyolcvanezer) forint felülvizsgálati

eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes kölcsöntartozásai visszafizetésére 2009. október 30-án - 3 hónap futamidőre és évi 15 %-os ügyleti kamat kikötése mellett - 26.000.000 forint kölcsönt vett fel az I. rendű alperestől. A kölcsön biztosítására jelzálogjogot és vételi jogot engedélyezett az I. rendű alperes javára, majd a felvett kölcsönből rendezte a tartozását. Az I. rendű alperes részére azonban a kölcsönt nem fizette vissza, így 2009. november 6-án közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával elismerte a tartozását és vállalta annak 2010. január 30. napjáig történő visszafizetését. 2010. február 23-án a kölcsönszerződést módosították, a visszafizetési határidőt 2010. március 31-ig meghosszabbították opció gyakorlására nyitva álló határidővel együtt, a tartozás összegét pedig 26.975.000 forintban határozták meg.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes az I. rendű alperessel szembeni keresetében kérte annak a megállapítását, hogy a kölcsönszerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 202. §-a alapján semmis. Előadta, hogy a kölcsön összege csak 20.000.000 forint volt, amelyből ténylegesen 16.200.000 forintot kapott meg és az I. rendű alperes a helyzete kihasználásával vette rá a szerződés ilyen módon történő megkötésére. Kérte ezért az I. rendű alperes követelésének összegét, valamint a jelzálogjoggal biztosított összeget a ténylegesen kapott összegre és járulékaira leszállítani. Hivatkozott arra is, hogy az opciós vételár lényegesen alacsonyabb az ingatlan forgalmi értékénél, ezért kérte az opciós szerződés érvénytelenségének a megállapítását is a régi Ptk. 200. §, 207. § és 255. §-a alapján, továbbá a közjegyzői okirat érvénytelenségének a megállapítását, tekintettel arra, hogy a nyilatkozatát kényszer, fenyegetés hatására tette.
- [3] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a II. rendű alperest kötelezte a felperes részére 3.800.000 forint és járulékai megfizetésére, míg a keresetet az I. rendű alperessel szemben elutasította. Az ítélet indokolása szerint a peradatokból megállapíthatóan a felek szerződéses akarata és szándéka megegyezett a köztük írásban

létrejött szerződésben és a közjegyzői okiratban foglaltakkal. Nem volt megállapítható, hogy a felperes szorult helyzetben lett volna és az sem, hogy az I. rendű alperes illet felismert, vagy kihasználta volna, illetve a maga javára bármilyen egyoldalú előnyt kötött volna ki. Nem ütközött jogszabályba az opciós szerződés, annak színleltsége sem volt megállapítható, de az sem, hogy a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatát a felperes ne a saját akaratából tette volna meg. Kifejtette, hogy L. I. tanú a felperes saját előadása szerint sem bírt közvetlen ismeretekkel a perbeli szerződésekről, annak pedig nincsen jelentősége, hogy az I. rendű alperes más személyekkel, máskor, milyen szerződéseket kötött, ezért a tanú meghallgatása nem volt indokolt. Szükségtelen lett volna továbbá N. T. ismételt meghallgatása is, mert a tanú az általa ismert tények vonatkozásában tanúvallomást tett, a tárgyalás pedig amelyen a vallomástételére sor került, szabályszerűen került megtartásra a felek távollétében.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes alaptalanul kifogásolta a bizonyítási eljárás lefolytatásának hiányát. L. I. tanúvallomásától a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tény feltárása nem volt várható, ezért indokolt volt kihallgatásának mellőzése. Az elsőfokú bíróság szabályszerűen idézte a feleket arra a tárgyalásra, amelyen N. T. tanú kihallgatására sor került. A felek megjelenhettek volna ezen a tárgyaláson, de azt elmulasztották, mulasztásukat pedig nem mentették ki, ezért nem sértett az elsőfokú bíróság eljárási szabályt azzal, hogy nem orvosolta a felek mulasztását a tanú ismételt megidézésével és kihallgatásával. Megállapítható volt egyébként a tanú vallomásából, hogy nem rendelkezett tudomással a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényről. Egyebekben a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításaival, annak indokait csak részben kiegészítette, illetve pontosította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria annak az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezésével utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, valamint a bizonyítási eljárás lefolytatására. A felülvizsgálati kérelem indokolásában előadta, hogy az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 3. § (6) bekezdésében, illetve a 8. § (1) bekezdésében foglaltakat, mert nem biztosították a felperes számára a bizonyítási eljárás lefolytatását. Hivatkozott a Pp. 136/B. § (2) bekezdésére és előadta, hogy N. T. meghallgatása olyan tárgyaláson történt, amelyen a felek nem voltak jelen. Az

elsőfokú bíróság megfosztotta ezzel a felperest attól a jogától, hogy a tanúhoz kérdéseket intézzen és erre pótlólag sem adott lehetőséget. Nem voltak figyelemmel az eljáró bíróságok arra, hogy a tanú vallomása és az I. rendű alperes előadása közt szembetűnő ellentmondások fedezhetők fel és elmaradt így a szembesítésük is. Ennek a mulasztásnak nem lehetett indoka a már több mint 5 éve húzódó per további elhúzódása sem. A felperes jogi képviselője a tárgyalást megelőző napon indítványozta a tárgyalás elhalasztását, vagy - miután a felek közt tárgyalások folytak - az eljárás szünetelését. A megtartott tárgyaláson ezért is nem jelentek meg, ami a mulasztást is igazolta. Igazolási kérelem benyújtására azért nem került sor, mert az eljáró bíróságok elutasították a felperes bizonyítási indítványait, amelyek pedig a pernyertességhez vezethettek volna. Szükséges lett volna a másik tanú meghallgatása is, mert az I. rendű alperes szerződés teljesítésével kapcsolatos hozzáállása, szándéka derülhetett volna ki abból és az, hogy rosszhiszeműség jellemezte az eljárását. Tekintettel az I. rendű alperes ellentmondásos nyilatkozatára indokolt lett volna az ismételt megidézése is.

- [7] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [9] Az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, azt helyesen állapították meg és helyesek az abból levont jogi következtetések is, a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.
- [10] A felperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelöltek nem valósítottak meg eljárási szabálysértést és az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabálysértés sem történt, nem volt ezért alapja a felperes indítványának, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte.
- [11] A felperes a felülvizsgálati kérelmében azt sérelmezte, hogy a bíróság azzal, hogy a tárgyalást, amelyen nem jelent meg, nem halasztotta el és az ott meghallgatott tanú ismételt meghallgatását, továbbá L. I. tanúkenti és az alperes ismételt meghallgatását elmulasztotta, elzárta őt a bizonyítás lehetőségétől.
- [12] A tárgyaláson - amelyre N. T. tanúként megidézésre került - a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg annak ellenére, hogy tudta, a tanú meghallgatása ezen a tárgyaláson kerül

foganatosításra. A tárgyalás határnapját megelőző napon beadott halasztás iránti kérelmében maga is előadta, hogy tudja, a tárgyalás a kérelme alapján nem halasztható el. A Pp. 151. § (1) bekezdése alapján erre a bíróságnak valóban nem volt lehetősége, a felperes tárgyalás napját megelőzően benyújtott egyoldalú kérelme alapján nem dönthetett a tárgyalás halasztásáról. A tárgyaláson tanúként megjelent debreceni lakost a budapesti székhelyű bíróságnak egyébként a Pp. 151. § (2) bekezdése alapján még megalapozott halasztás iránti kérelem esetén is meg kellett volna hallgatnia. A tanú meghallgatása tehát nem volt mellőzhető, a bíróságnak nem volt sem oka, sem jogszabályi lehetősége arra, hogy a tanút ekkor ne hallgassa meg. A felperest tehát nem a bíróság, hanem a saját magatartása fosztotta meg attól a lehetőségtől, hogy a tanú meghallgatásakor jelen legyen és hozzá kérdéseket intézzon.

[13] Az elsőfokú bíróság ezt követően már a mérlegelési jogkörében döntött arról, hogy a tanút ismételten nem idézi meg, tekintettel arra, hogy a tanúnak a meghallgatása alapján nem volt tudomása olyan körülményekről, amelyek az ügyben relevánsak lettek volna, illetve a felperesre nézve kedvezőbb döntés meghozatalát eredményezhették volna. Az eljáró bíróságok helyesen állapították meg továbbá azt is, hogy L. I. tanútól a felperes által megjelöltek alapján sem volt az ügy elbírálása szempontjából releváns tény előadása várható.

[14] A felülvizsgálati eljárás során általában nincs helye felülmérlegelésnek, a mérlegelés körébe vont bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Erre csak a tényállás feltáratlan volta, vagy a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen, iratellenes, vagy logikátlan értékelése adhat alapot. Az eljáró bíróságok mérlegeléssel döntöttek arról, hogy a tanú és az alperes ismételt meghallgatását, illetve L. I. meghallgatását mellőzik. Mindennek kellő és okszerű indokát adták és eljárási szabálysértést sem követtek el ezen döntésükkel.

[15] A felperes mindezek alapján alaptalanul hivatkozott jogszabálysértésre, a Kúria ezért a jogerős ítéletet - figyelemmel annak helyes indokolására - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[16] A Kúria az ügyben a felperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson hozta meg határozatát.

[17] A Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest az I. rendű alperes javára, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi

költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan megállapított ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[18] Kötelezte továbbá a felperest, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése alapján irányadó, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) és (3) bekezdése alapján az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

[19] Az ítélettel szemben a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2017. november 14.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző